

3. Мелихов А. Н., Бернштейн Л. С., Коровин С. Я. Ситуационные советующие системы с нечеткой логикой. – М. : Наука, 1990. – 272 с.
4. Литвак Б. Г. Экспертные оценки и принятие решений. – М. : Патент, 1996. – 271 с.
5. Интернет видання “proIT – мир IT технологій”. [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.proit.com.ua.

Ещенко П. С., Жібка В. В. “Мягкая” модель развития оператора телекоммуникационных услуг в условиях конкурентного окружения.

Рассмотрены особенности моделирования развития на качественном уровне абонентской базы оператора фиксированной телефонной связи ЧАК “Укртелеком”. Показана возможность применения мягких моделей для прогнозирования развития рынка предприятий телекоммуникационной сферы деятельности в условиях рыночного конкурентного окружения.

Ключевые слова: абонентская база, прогнозирование, предприятие телекоммуникационной сферы, рыночная конкуренция.

Yeshchenko P. S., Zhebka V. V. SOFT model of development of telecommunications services in a competitive environment.

The features of modeling qualitatively subscriber base of landline telephone communications PEC “Ukrtelecom”. The possibility of application of soft models for forecasting market development enterprise telecom sector activities under the market competition environment.

Keywords: subscriber base, prognostication, enterprise of telecommunication sphere, market competition.

МАКРОЕКОНОМІКА

Лук’янов В. С.
Національна академія управління

БАЗОВІ ІМПЕРАТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ

Досліджені базові імперативи розвитку фінансових ринків у рамках національної економіки. Окреслено проблеми становлення фінансової економіки, базовим імперативом для якої є сучасні фінансові ринки.

Ключові слова: базовий імператив, фінансові ринки, фінансова економіка, фінансові інструменти.

Науковий аналіз заявленої у назві проблематики є актуальним, якщо реагувати на ті якісні зміни, що активно відбуваються у зрілих ринкових системах. Водночас необхідно визнати, що фінансові ринки, які відіграють все більш важливу роль як у національних економіках, так і міжнародних системах, досі знаходяться на периферії наукових інтересів вітчизняних учених. Певною мірою це зумовлено тим, що усталена система фінансових відносин, що виступає на поверхні економічної дійсності, досить сильно відрізняється від їх прихованого (основного) змісту. А це накладає неминучий відбиток на уявлення, за допомогою яких сприймається широкий і розмаїтий спектр фінансових відносин їх суб’єктами, агентами і носіями. Тому системні наукові дослідження конкретних форм фінансових відносин, до яких відносяться фінансові ринки, слід визнати актуальними і затребуваними.

При визначенні базових імперативів, а отже, методологічних та концептуальних засад розвитку сучасних фінансових ринків слід, насамперед, мати на увазі, що вітчизняна економічна наука не мала напрацьованого досвіду їх наукового дослідження. У СРСР фінансова система була абсолютно монополізована державою, а ринкові відносини в будь-якому їх прояві переслідувалися в кримінальному режимі; водночас наукою останні трактувалися як атрибут “загниваючого імперіалізму”; в кращому випадку розглядалися як спекулятивна діяльність, яка паразитує на реальній економіці [12]. Лише з набуттям державної незалежності, коли Україна вступила у самостійні відносини з ринковими системами, базові питання функціонування фінансових ринків стали предметом наукових досліджень [1; 7; 9; 10; 11 та ін]. Найбільш відчутний вклад у розвиток фінансових ринків як базового імперативу фінансової економіки, здійснюють зарубіжні вчені, зокрема Мілтон Фройдмен, Джеймс Тобін, Гаррі Марковіц, Мертон Міллер, Роберт Іанделл, Джозеф Стігліц, Бернуа мандельброт, Алан Грінспен, Уоррен Баффет та ін. [2; 3].

Однією з недостатньо досліджених проблем є питання наукової ідентифікації фінансових ринків у сучасних умовах, визначення їх місця і ролі в економічній політиці держави. І це попри того, що дана проблематика набуває все більшого значення й актуальності. Залишати їх поза увагою і продовжувати копіюватися в системі фінансових відносин так званого “перехідного етапу”, а фактично в проблемах вчорашнього й позавчорашнього дня – означає прирікати вітчизняну економіку на хронічні макроекономічні негаразди і таким чином утверджувати національну економіку – на “абсолютну периферію” в глобальному вимірі [1]. Така модель розвитку є неприпустимою, якщо мати на увазі ту очевидність, що останнім часом у системі національних фінансово-економічних відносин фінансові ринки починають відігравати усе більш помітну роль [8].

Мета дослідження в тому, щоб наголосити назрілу очевидність. На сьогодні і в перспективі фінансові ринки є не просто атрибутом національної економіки, а її локомотивом, тобто базовим імперативом. Без такого розуміння глобалізаційні трансформації національних фінансових ринків будуть загальмованими.

Усе більшою мірою стає відчутним “коридорна вузькість” фінансово-орієнтованого управління замкнутим простором, оскільки фінансові відносини в будь-якому їх прояві є розмаїтими, обумовленими взаємодією з іншими компонентами фінансової системи. Більше того, фінансова сфера, як ніяка інша, піддається безперервному глобальному впливу. Однак становлення та функціонування фінансових ринків, якщо і розглядаються представниками вітчизняної науки, то, так би мовити, “в роздріб”, тобто поза системним підходом, без необхідного кореспондування з процесами, які носять далеко не автономний характер. Звичайно спроби розглядати кожен фінансовий ринок сам по собі, тобто автономно-позитивні в тому сенсі, що це дозволяє піддавати глибокому аналізу конкретний сегмент або спектр фінансової системи.

При аналізі наявних теоретичних узагальнень щодо становлення та розвитку фінансових ринків важливо враховувати так званий “ефект фреймінгу” [2, 9], тобто схильність суб'єктів та учасників фінансово-економічних відносин сприймати як даність уже заявлені кимось раніше формулювання та оцінки. Саме дискретна

множина заявлених раніше наукових суджень, а не скрупульозне вивчення наявних макроекономічних ситуацій та глобалізаційних викликів, застосовується щодо розвитку фінансової сфери в цілому і фінансових ринків, зокрема.

Ще на початку минулого століття Р. Гільфердінг і В. Ленін сповістили людство про прихід нової епохи – панування фінансового капіталу. Дане явище непомітно, але відкрито заявило про себе Великою Депресією 1928–1929 рр., з якою розвинений світ впорався, лише взявши на озброєння принципово нові, найбільш сучасні підходи в сфері модернізації управління не виробництвом, а банками та загалом фінансовою сферою.

Водночас, якщо взяти до уваги найбільш якісні зрушення в розвитку фінансової науки наприкінці ХХ ст. та першій декаді ХХІ ст. [2], то очевидним є те, що найбільш впливові чинники і яскраві досягнення на фінансових ринках у минулому столітті, не обов'язково будуть мати імперативну пролонгацію (тобто визначати зміст) розвитку останніх у наступних десятиліттях. Водночас ті концептуальні досягнення, які стали найбільш яскравою демонстрацією досягнень у теорії і практиці фінансової економіки останніх десятиліть [3], не обов'язково будуть визначати весь зміст її розвитку в ХХІ ст.

Необхідно визнати, що навіть найбільш вдалі концептуальні позиції щодо макроекономічного розвитку не екстраполюються на майбутні сценарії розвитку фінансової економіки. Пряме застосування успішно апробованих наукових здобутків минулих епох – у наші дні нерідко отримують практичне фіаско. Тим не менше, попри очевидності їх недієздатності, все ще має місце застосування в фінансово-економічній політиці концептуально суперечливих, а де інде просто неприйнятних (помилкових) теорій [5, с. 40-63]. Це, в свою чергу, відкриває широке поле для фінансових маніпуляцій та шахрайства у практичному сенсі [6].

Беззаперечним фактом є те, що сучасні фінансово-економічні відносини реалізуються через складну еволюцію законів і водночас неформальних відносин, реформ і реорганізацій. Виходячи з цього, державні регуляторні інститути повинні досить уважно й чітко вловлювати контекст наявних макроекономічних ситуацій завдяки їх своєчасному моніторингу, аналізу, і в кінцевому підсумку, через регулюючий упереджувальний вплив уникати можливих фінансово-економічних катаклізмів. Об'єктами такого впливу мають бути, насамперед, фінансові ринки та фінансова економіка.

Фінансові ринки в своїй сукупності являють матеріальну основу (імператив) фінансової економіки. Як фінансові ринки, так і фінансова економіка – усе більшою мірою стають незалежними сегментами глобалізаційного розвитку, здатними розвиватися за своїми законами і правилами. Тому пануючі деінде марксистські і неомарксистські догми щодо визначальної первинності матеріального виробництва, потребують об'єктивної переоцінки. Адже керуючись саме таким підходом, економічна теорія помилково сприймає за “горизонт” всього лише поверховий рельєф поточної ринкової кон'юнктури. При цьому не береться до уваги навіть фінансовий інжиніринг, як найбільш сучасний інструмент активного продукування похідних

фінансових інструментів¹, які досить активно поповнюють сучасне розмаїття та гігантський простір фінансової сфери.

Що ж стосується категоріального визначення базового імперативу фінансових ринків, яким усе більшою мірою виступає фінансова економіка (як явище суто інноваційного змісту), то наявні оцінки його суті і перспектив розвитку – поки що дуже далекі від системного означення у вітчизняній науковій думці. І це при тому, що проблема наукової ідентифікації такого ринкового феномену, як “фінансова економіка”, а звідси таких властивих останній явищ, як фінансові ринки, визначення їх місця і ролі в сучасній економічній політиці держави, – набуває все більшого значення і все більшої актуальності в глобальному вимірі.

Наукове дослідження фінансових ринків, як особливої сфери фінансової економіки, – передбачає розкрити організаційно-управлінські (регулятивні) засади її функціонування в сучасних ринкових умовах. Такий підхід потребує розв’язання наявного парадоксу: з одного боку, ціле можна зрозуміти на основі його частин, а ці останні, в свою чергу, – через ціле. Інакше кажучи, потрібно застосовувати такі методологічні методи, як індукція й дедукція. Індуктивні роздуми спираються на досвід й системний аналіз. Любий різновид дедуктивних роздумів завжди спирається на математику й формальну логіку. Однак при всьому цьому більшість наукових відкриттів зобов’язані своєю появою саме індуктивним засобам і прийомам, оскільки емпіричні закономірності, як правило, спостерігаються до того, як виникає й утверджується ясне та чітке розуміння супутніх ним механізмів.

Констатуючи таку очевидність, проф. Лондонської школи економіки Дж. Кей з певною іронією стверджує, що “сучасний економіст – це клінічний лікар без пацієнтів, інженер без проектів” [7]. Досить незвичним для сприйняття і водночас цікавим для роздумів є таке твердження даного автора: “Взаємне презирство у відносинах між економістами-теоретиками і практиками не є результат того, що останніх не цікавлять економічні питання – навпаки, вони ним одержимі. Унаслідок розчарування практики беруть за основу своїх макроекономічних поглядів найпростіші індуктивні судження і пробують знайти елементарні закономірності у споглядальних фактах та очевидностях” [7].

Звичайно, ми не можемо стверджувати про щось подібне у відносинах відомих макроекономістів-теоретиків і керівників крупних компаній чи VIP-менеджерів на українських теренах. Водночас такої “гармонії” не спостерігається щодо розуміння фінансової економіки як розмаїтої полісистеми та найважливішого сегменту останньої – фінансових ринків [8]. І це попри те, що такі системні явища, як фінансові ринки та фінансова економіка, набувають все більшої уваги в дослідженнях сучасних зарубіжних науковців та аналітиків [2; 3; 6].

¹ У цьому сенсі варто нагадати, що останнім часом на зарубіжних фінансових ринках з’явилися й активно використовуються так звані “інструменти сек’юритизації”. Йдеться про *інноваційні інструменти позабіржового ринку деривативів*. Це – новий клас похідних фінансових інструментів, за допомогою яких залучаються додаткові фінансові ресурси. Через них дещо знижуються фінансові ризики шляхом удосконалення правового середовища. Отже, сек’юритизація – це інструмент перерозподілу фінансових ризиків; завдяки даному інструменту перекладається борговий тягар на інвесторів. Однак, Україні ще прийде багато прикласти зусиль, що освоїти такого типу інноваційні різновиди здійснення фінансово-правових операцій та послуг.

Однак попри такої очевидності переважаюча частина сучасних вітчизняних програм економічних досліджень найменшим чином пов'язані з інноваційним світом фінансових ринків. Тому неминучими є розбіжності, які спостерігаються у поглядах учених-економістів і практиків щодо ключових стратегій розвитку основних структуро-формуєчих складових національної фінансової системи. Догматичні канони та правила, як правило, шкодять таким перспективам. Водночас творчий підхід до застосування загально декларованих принципів дозволяє, щонайменше відчутно послабити негативні наслідки фінансово-монетарної пастки, в яку попадають економіки держав, що сліпо віросповідують, наприклад, принципи Вашингтонського консенсусу, впливи якого значно змінюють як цілі фінансової політики, так і ефективність застосування її інструментів¹.

Головна проблема в тому, що дискусія між прихильниками неолібералізму і прибічниками посилення регулятивного впливу уповноважених для нагляду й контролю державних органів – за великим рахунком це спір про сучасність й адекватність теорії так званої “ринкової рівноваги”. Хоча істинно наукова позиція не може бути жорстко ортодоксальною, тобто не повинна проповідувати логіку повернення в минуле, а навпаки, має бути відкритою до перегляду своїх попередніх висновків у світлі отриманих нових даних чи набутого досвіду. Дехто шукає аргумент для своєї позиції в тому, що спрощена модель економічної дійсності позбавляється від надлишкових факторів і дозволяє сконцентруватися на питаннях, які в даний момент являють найбільший науковий інтерес. Однак при такому методологічному підході збіднюються можливості для пошуку нових явищ і процесів, якими перманентно наповнюється економічна дійсність і державна реакція на які багато в чому залежить від позиції так званих “фінансових еліт”².

Саме представники так званої “фінансової еліти” (яка складається із кланів і груп) ініціюють так звані ринкові реформи, переслідуючи при цьому не загальносуспільні, а як правило, меркантильні цілі та інтереси. Чи має економічна наука враховувати в своїх теоретичних узагальненнях таку очевидність? Безумовно, так. Особливо, якщо виходити з того, що кожна нова владна еліта, ініціюючи й проводячи ринкові реформи в своїх інтересах, обов'язково іменує їх цілями стратегічного розвитку заради майбутніх суспільних благ³. За всіх умов свої стратегічні інтереси фінансова еліта чітко усвідомлює завжди.

Водночас необхідно погодитися, що в нашому динамічному світі ринкова еквівалентність у кращому випадку – всього-на-всього, переконлива гіпотеза. Насправді ж, міра її реальності часто залежить від впливів (нерідко спонтанних, випадкових) багатьох факторів та чинників, реагувати на які не завжди вдається попри

¹ Найбільш змістовний й науково принциповий аналіз макроекономічних й фінансових проблем суверенної України, зумовлених Меморандумами МВФ, які стали базовим документом для урядових дій, здійснив проф. Т. Т. Ковальчук [4].

² Йдеться про “верхній прошарок” представників фінансової економіки, які зберігають прямиий і похідний контроль над базовими активами і приймають найбільш важливі рішення, що відчутно впливають на фінансово-економічну ситуацію в країні.

³ На гаслах практично в усіх постсоціалістичних країнах було написано саме це, однак при цьому здійснювалися системно різні дії, формувалися різноманітні інститути і часто, в кінцевому підсумку, отримувалися протилежні заявленим цілям і гаслам результати.

те, що врегульовувати їх зобов'язана держава. Макроекономічні аномалії, які найчастіше проявляються в сучасних системних фінансових кризах, унікальні саме тому, що їх не можливо логічно вивести й з прогнозувати на основі пануючих теоретичних аксіом, не беручи до уваги швидкоплинну інформацію [9].

Для будь-якої науки завжди існує певна суперечність: поглиблене дослідження кожного окремого явища вимагає його виокремлення зі складу функціональної системи, в якій воно існує, але при цьому об'єкт дослідження неминуче відривається від свого середовища і певним чином змінює свої параметри. В окремих випадках ці зміни настільки суттєві, що отриманий науковий результат взагалі втрачає цінність [10]. Модель сучасної фінансово-економічної системи не можливо помістити в комп'ютерну програму, при цьому максимально не збіднюючи розмаїття наявних реалій. Але при цьому "по вмовчанню" приймається, що сукупний результат досліджень економічної науки є не що інше, як наукове відображення економічного життя як системної цілісності, хоч він є нічим більшим, ніж сумою нехай величезної, але все одно дискретної множини окремих наукових висновків. Мати це на увазі тим більш важливо, спостерігаючи стереотипні підходи до трактування фінансових ринків та їх базового в сучасному вимірі імперативу – фінансової економіки.

Розкриття макроекономічної суті фінансових ринків саме в контексті розвитку та модернізації "фінансової економіки" передбачає необхідність попереднього розв'язання відповідного спектру методологічних проблем. По-перше, важливо зафіксувати історичну ретроспекцію, тобто встановити точки відліку (міру сучасності) досліджуваної проблематики. Сучасна наукова теорія може претендувати на об'єктивність трактовок і методології, якщо вона побудована на засадах наступності, увібрала в себе усе раціональне, що було властиве її раннім етапам розвитку. По-друге, важливо визначити найбільш дискусійні актуалітети політики розвитку фінансових ринків, а отже, критерії відбору найбільш сучасних концепцій та корекційні механізми здійснення щодо них практичної економічної політики. По-третє, важливо водночас не обмежити "коридор свободи" щодо об'єктивно обумовлених контекстних домінант, завдяки яким завчасно корегуватиметься цивілізаційна пріоритетність тих чи інших фінансово-економічних й інституціональних теорій.

Сучасні наукові пошуки безумовно супроводжуються появою численних наукових гіпотез щодо перспектив розвитку базових основ та алгоритмів так званої фізичної або "собівартісної" економіки [11]. Однак поза увагою більшості дослідників, що спеціалізуються на науковому аналізі фінансової сфери, закономірностей і тенденцій її розвитку в національному й глобальному вимірах, залишаються сучасні фінансові ринки, що усе більшою мірою визначають сутність і перспективи розвитку фінансової економіки як цивілізаційного феномену. Найперше це стосується грошово-кредитного, валютного (зокрема, форекс ринку), фондового ринків, ринків фінансових послуг, а також похідних цінних паперів, фінансових інструментів, боргових паперів, фіктивно-спекулятивного тощо. Акцентація уваги саме на цих складових фінансової економіки важлива, насамперед, виходячи з уроків світової фінансово-економічної кризи, відлуння якої відчувається й досі.

Однак до цього часу так і не вийшли за межі дискусійного аспекту

фундаментальні питання, які стосуються тенденцій та перспектив розвитку й регулювання широкого спектру фінансових ринків. Дана проблематика є усе більше важливою, особливо в контексті визначення ключових пріоритетів та функцій фінансової політики держави в цілому, принципів її побудови з урахуванням особливостей посткризового періоду.

Пануючі досі догми щодо визначальної первинності матеріального виробництва, якому підпорядковуються всі інші сегменти й компоненти економічної системи, не відображають (властиві V-VI цивілізаційним укладам, яких досягли окремі країни в своєму технологічному й інформаційному розвитку) характерні ознаки так званих “поведінкових фінансів”¹. Така очевидність зумовлює перед сучасною економічною наукою необхідність вияснити через комплексний аналіз не лише “кордони” гігантського простору фінансової сфери, а і все розмаїття базових імперативів та чинників, які є оперттям фінансових ринків і фінансової економіки.

Критерієм функціонування та розвитку фінансових ринків є, насамперед, рівень організації управління та державного регулювання, завдяки чому активізується динаміка назрілих перетворень, модернізаційний процес, пов’язаний з переходами на якісно новий рівень усієї фінансової економіки. При цьому, чим усталеніша структурна організація фінансової економіки, тим вищий рівень її фактичної дієздатності. Взаємозалежність сфери фінансових ринків від середовища, в якому вона перебуває, і водночас її ієрархічність підтверджують всю складність заявленої для наукового дослідження проблеми. Оскільки фінансові ринки перебувають у стані постійних змін держава, здійснюючи регуляторну стратегію, повинна прагнути до нарощення їх цивілізаційної ідентичності. Такі процеси, спрямовані на відтворення функціонуючих ринкових систем, деякі дослідники називають морфостазами².

Важливо відмітити наявність, щонайменше, трьох підходів при визначенні рівня “сучасності” наявних концептуальних підходів щодо розвитку фінансової економіки та фінансових ринків: так званий “астрономічний”, цивілізаційно-історичний та власне методологічний. В основі астрономічного та історико-цивілізаційного підходів лежить часовий вимір. Однак сам по собі часовий вимір навряд чи доцільно вважати основним мірилом та причиною появи тих чи інших методів пізнання відповідних системних явищ та категорій в національній економіці; останні виникають об’єктивно, тому їх просторове й часове співпадіння може мати місце чисто випадково.

Висновки. Активізація досліджень окремих аспектів макроекономічної політики для конкретних умов України на сучасному етапі ще не переросла у сформування системних шкіл, об’єднаних узгодженою спрямованістю – на зразок неокласичного, неокейнсіанського чи інституціоналістського напрямків у світовій економічній думці. Певною мірою саме унаслідок відсутності принаймні достатньо обґрунтованих цілісних концепцій фінансової політики держави, її реальне здійснення відбувається

¹ Теорія поведінкових фінансів сформульована Д. Канеманом і А. Тверски у книзі “Прийняття рішень в умовах невизначеності: евристики та упередження” (1974 р.). Дана теорія пояснює як інвестори приймають управлінські рішення в умовах невизначеності та як їхня поведінка впливає на стан та розвиток фінансових ринків [2, с. 9-11].

² Морфостазність – це здатність системи адаптуватися до середовища, оточення; оновлення своїх функцій, підтримання необхідного стану, встановлення оптимуму між стабільністю і динамізмом системи, який підтримується перманентною взаємодією між активними взаємозалежними процесами.

без належного теоретичного обґрунтування, – через що упродовж років повторюються одні й ті ж помилки.

Перешкоди економічному розвитку фінансових ринків перш за все треба відшукувати в регулятивній діяльності держави, яка зобов'язана для їх цивілізаційного розвитку створювати необхідні організаційні та інституціональні умови. А потенційні можливості держави у стимулюванні можливих здобутків на ринках фінансових послуг, у першу чергу послуговуються методами й інструментами регуляторної фінансової політики. Саме з цією метою особливо важливого значення набувають дослідження організаційно-управлінських засад функціонування фінансових ринків, як умови економічного зростання національної економіки в сучасних умовах, які в сучасних ринкових реаліях є беззаперечними.

Використані джерела:

1. *Геєць В. М.* Про єдність і суперечності у розвитку суспільства держави та економіки / В. М. Геєць // Економіка України. – 2012. – № 11. – С. 11.
2. Енциклопедія фінансових ідей. – К. : УАФР, 2012. – С. 9-11.
3. Видатні фінансисти та сучасна практика. Енциклопедичний довідник / за ред. В. В. Феценка. – К. : УАФР, 2011. – 392 с.
4. *Ковальчук Трохим.* Глухі кути ортодоксального монетаризму / Трохим Ковальчук // Голос України, 14 листопада 1996 р., С. 6-7; Ковальчук Трохим. Макроекономічні й фінансові проблеми суверенної України / Трохим Ковальчук // Банківська справа. – 1997. – № 4. – С. 15-33.
5. *Ковальчук Т. Т.* Макроекономічні ризики: класифікаційні ознаки, способи виміру, шляхи мінімізації / Т. Т. Ковальчук, Н. П. Ковальчук. – К. : Знання, 2012. – 301 с.
6. Шахрайство на фінансовому ринку : практичний посібник з протидії / за ред. В. Феценка. – К. : УАФР, 2011. – 424 с.
7. *Кэй Дж.* Карта – не территория: о состоянии экономической науки / Дж. Кэй // Вопросы экономики. – 2012. – № 5. – С. 9.
8. *Лук'янов В. С.* Сутність і проблеми наукових трактовок фінансового ринку на сучасному етапі / В. С. Лук'янов // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 5. – С. 255-261.
9. *Stiglitz J.* Monopoly, Non-Linear Pricing, and Imperfect Information: The Insurance Market // Review of Economic Studies. – 1977. – Vol. 44. – № 3. – P. 407.
10. *Левитт С.* Фрикономика. Мнение экономиста-диссидента о неожиданных связях между событиями и явлениями / С. Левитт, С. Дабнер. – М. : Вильямс, 2007. – С. 14.
11. *Михайловська О. В.* Синергетична парадигма розвитку світової економіки / О. В. Михайловська. – Чернівці : Місто, 2012. – 400 с.
12. *Крищенко Д. В.* Засади підвищення конкурентоспроможності національної економіки : автореферат дис. канд. екон. наук. / Д. В. Крищенко. – К. : НАУ, 2012. – 21 с.

Лук'янов В. С. Базовые императивы развития современных финансовых рынков.

Исследованы базовые императивы развития финансовых рынков у рамках национальной экономики. Выявлена проблема становления финансовой экономики, базовым императивом которой являются современные финансовые рынки.

Ключевые слова: базовый императив, финансовые рынки, финансовая экономика, поведенческие финансы, финансовые инструменты.

Lukyanov V. Basic imperatives of modern financial markets development.

In the article analyzes the basic imperatives of financial globalization markets. Describes problems of financial economy formation which is based on modern financial markets.

Keywords: basic imperatives, financial markets, financial economy, financial instruments.